

Volně dostupné přípravky, SARMS a doplňky stravy jako skrytá příčina mužského hypogonadismu a subfertility: klinický přehled a praktický management

Marek Broul¹⁻³, Aneta Hujová³, Kateřina Langmaierová⁴

¹Sexuologické oddělení, Krajská zdravotní, a. s. – Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, o. z.

²Urologické oddělení, Krajská zdravotní, a. s. – Nemocnice Litoměřice, o. z.

³Fakulta zdravotnických studií, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

⁴Oddělení klinické farmacie, Krajská zdravotní, a. s. – Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, o. z.

Cíl: Shrnout klinicky relevantní expozice volně dostupným přípravkům (OTC) a doplňkům stravy, které mohou vést k sekundárnímu hypogonadismu a poruše fertility u mužů, a nabídnout praktický diagnosticko-terapeutický postup pro českou praxi.

Metody: Narativní přehled s cílenou rešerší databází MEDLINE/PubMed, Embase a Cochrane Library (2000–2025). Použitá klíčová slova zahrnovala zejména: selective androgen receptor modulator, SARM, ostarine, enobosarm, LGD-4033/ligandrol, testosterone booster, post-cycle therapy, clomiphene, tamoxifen, aromatase inhibitor, ketoconazole, ibuprofen, hypogonadism, spermatogenesis. Dále byly zahrnuty regulační zdroje (FDA, WADA) a české zdroje k dozoru nad doplňky stravy a nutrivigilanci.

Výsledky: Nejvyšší riziko suprese osy hypothalamus–hypofýza–gonády (HPG) nesou selektivní modulátory androgenního receptoru (SARMS), které jsou nelegálně nabízeny jako „výzkumné chemikálie“ či v šedé zóně doplňků stravy. Krátké randomizované studie prokázaly pokles celkového testosteronu při podávání vybraných SARMS. U mužů vyšetřovaných pro hypogonadismus může být expozice androgenním látkám podhodnocena. U „testosteronových boosterů“ je benefit obvykle malý nebo nulový, přičemž některé složky mohou při vyšších dávkách testosteron snižovat a komerční přípravky mohou obsahovat nedeklarované léčivé látky. Perorální ketokonazol je v EU omezen pro hepatotoxicitu a v ČR není rutinně dostupný; topické formy mají minimální systémovou absorpci. U vysokodávkovaného ibuprofenu byl popsán laboratorní fenotyp „kompenzovaného hypogonadismu“.

Závěr: Volně dostupné přípravky představují podceňovanou, avšak často reverzibilní příčinu mužského hypogonadismu a subfertility. Standardizovaná anamnéza expozic, časná laboratorní diagnostika a fertilitu šetřící management mohou urychlit obnovu osy HPG a spermatogeneze.

Klíčová slova: hypogonadismus, mužská infertility, SARMS, doplňky stravy, post-cycle therapy, ketokonazol, ibuprofen, diagnostika, management.

Over-the-counter products, SARMS and dietary supplements as hidden causes of male hypogonadism and subfertility: a clinical overview and practical management

Objective: To summarize clinically relevant exposures to over-the-counter (OTC) products and dietary supplements that may cause secondary hypogonadism and

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

Not applicable (narrative review; no primary patient data were collected).

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Klin Farmakol Farm.* 2026;40(2):134-138

<https://doi.org/10.36290/far.2026.004>

Článek přijat redakcí: 22. 12. 2025

Článek přijat k tisku: 26. 1. 2026

MUDr. Marek Broul, Ph.D., MBA, FECSM

marek.broul@ujep.cz